

SESIUNEA DE COMUNICĂRI ȘTIINȚIFICE PRILEJUITĂ DE MARCAREA BICENTENARULUI NAȘTERII LUI SIMON BOLIVAR

În cadrul manifestărilor prilejuite de marcarea în țara noastră a bicentenarului nașterii lui Simon Bolivar — reprezentat de seama al luptei popoarelor din America Latină pentru eliberare națională, vineri, 8 iulie 1983, a avut loc, în Capitală, o sesiune de comunicări științifice organizată de Academia de Științe Sociale și Politice, Institutul de istorie „Nicolae Iorga” și Asociația de Drept Internațional și Relații Internaționale.

La reuniune au participat Maria Groza, adjunct al ministrului afacerilor externe, reprezentanți ai vieții noastre cultural-științifice, ai asociațiilor de prietenie ale țării noastre cu țări din America Latină, cercetători științifici în domeniul istoriei și relațiilor internaționale.

Au fost prezenți șefi de misiuni diplomatice, din țări latino-americane acreditate la București, membri ai corpului diplomatic.

În cuvântul de deschidere, Mihnea Gheorghiu, președintele Academiei de Științe Sociale și Politice, președintele Centrului național pentru promovarea prieteniei și colaborării cu alte popoare, a evocat personalitatea lui Simon Bolivar, lupta popoarelor din America Latină pentru independență și suveranitate națională, subliniind actualitatea idealurilor și principiilor cărora le-a dedicat întreaga viață și activitate cel ce a intrat în istorie cu numele de „Eliberatorul”, legăturile tradiționale de prietenie și solidaritate dintre poporul român și popoarele latino-americane.

În cadrul sesiunii au fost prezentate comunicările *Simon Bolivar, luptător pentru eliberarea popoarelor din America Latină* (dr. Constantin Bușe), *Ecoul luptei lui Simon Bolivar în România* (prof. dr. Ștefan Ștefănescu),

România și țările Americii Latine — convergențe și legături (dr. Constantin Tureu).

Comunicările au evidențiat calitățile de gânditor, om politic și luptător revoluționar ale lui Simon Bolivar, concordanța aspirațiilor de libertate, independență și suveranitate ale popoarelor Americii Latine cu cele ale poporului român, care, în aceeași perioadă, sub conducerea revoluționarului Tudor Vladimirescu, s-a ridicat la luptă împotriva dominației străine și nedreptăților sociale.

Comunicările au relevat, totodată, bogatele tradiții ale raporturilor multilaterale dintre poporul român și popoarele Americii Latine, statornicite, de-a lungul istoriei, pe baza afinităților de limbă, cultură și origine, a aspirațiilor comune de libertate, pace și progres.

În acest context a fost subliniată contribuția majoră a întâlnirilor și convorbirilor dintre președintele României, Nicolae Ceaușescu, cu conducători ai țărilor din America Latină, la amplificarea relațiilor de prietenie, colaborare și cooperare româno-latino-americane.

În numele șefilor de misiuni diplomatice ai țărilor din America Latină acreditate la București a rostit un cuvânt de salut ambasadorul Republicii Peru, Roger Előy Loayza Saavedra, care a adresat președintelui Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, guvernului român călduroase mulțumiri pentru atenția acordată marcării în țara noastră a bicentenarului nașterii lui Simon Bolivar, expresie a sentimentelor de prețuire pe care poporul nostru le nutrește față de trecutul istoric al popoarelor din America Latină, față de istoria lor prezentă.

SESIUNEA ȘTIINȚIFICĂ ANUALĂ A INSTITUTULUI DE ȘTIINȚE POLITICE ȘI DE STUDIERE A PROBLEMEI NAȚIONALE

aprilie 1983

În cadrul Academiei „Ștefan Gheorghiu” a avut loc în zilele de 7 și 8 aprilie 1983 sesiunea anuală a Institutului de științe politice și de studiere a problemei naționale.

Lucrările sesiunii s-au desfășurat în două secțiuni și o sedință plenară.

În sedința plenară au fost prezentate comunicările: *Noile trăsături ale națiunii*

socialiste române. Realități și perspective (Elena Florea), *Statul și autoconducerea* (Ladislau Lörincz), *Conștiință, valori, participare* (Constantin Vlad, Doina Botezatu), *Contradicțiile constitutive ale vieții internaționale* (Vasile Secăreș), *Valoare politică și istorie. Un punct de vedere marxist în confruntări contemporane* (Ovidiu Trăsnea).

În cadrul secțiunii I-a „Realități politice și conștiință politică”, conduse de prof. dr. Constantin Vlad, au fost susținute 23 de comunicări, în care s-au abordat atât probleme teoretice cât și aplicative. Problematika autoconducerii, a democrației muncitorești în general, prezintă în mai multe comunicări, a fost tratată din mai multe perspective și anume interdependența economic-politică; perfecționarea activității economice și sociale; formarea atitudinii participative; apropierea dintre muncitori și intelectualitatea tehnică din industrie (H. Cazacu, M. Trăistaru, A. Bazac, Gh. Fulga, A. Cosmațchi și N. Vințeanu V. Voicu și colectiv). Raportul cultură politică — conștiință socialistă, cunoașterea în sfera politică, valori morale și valori politice sînt cîteva dintre aspectele abordate în comunicările susținute de M. Voiculescu, A. Firuță, S. Radu, Gh. Butaru, El. Voiculescu, Gh. Berescu, I. Zară. O serie de aspecte concrete ale activității de propagandă și educație, unele implicînd o tratare interdisciplinară, au fost prezentate în comunicările susținute de M. Vîsceanu, C. Niță, L. Gherguț, D. Bortun, N. Lotreanu. Cîteva comunicări (I. Vida, S. Popescu, O. Hoffman, E. Ștefan, Al. Andriș) au fost consacrate problematicii raporturilor partid — stat, forme de stat, rolului națiunii, dinamicii structurii sociale din țara noastră.

În dezbaterile ce au avut loc (și la care au luat cuvîntul majoritatea celor prezenți — cadre didactice și cercetători), au fost precizate unele probleme cum sînt: dialectica fenomenului politic, conceptul de participare, funcțiile și rolul statului, combaterea aborderilor abstracte și anistorice în studierea raportului partid-democrație, valorificarea experienței țării noastre în funcționarea organelor cu dublă natură (împlinirea elementului statal și a celui obștesc), cultură politică și sistem politic etc.

În secțiunea a II-a „Probleme ale relațiilor internaționale și ale lumii contemporane” referatele și dezbaterile pe marginea acestora au privit teme majore, dintre cele mai actuale ale vieții internaționale, cum sînt: edificarea noului ordin economic internațional — componentă a procesului revoluționar mondial (Mircea Nicolaescu); stadiul și perspectivele negocierilor globale asupra cooperării economice pentru dezvoltare (Dorin Rusu) și dreptul la dezvoltare — componentă esențială

a dreptului oamenilor și popoarelor la viață și la pace (Ion Răduică); noile centre de putere în relațiile internaționale (Victor Duculescu); concepția României despre rolul țărilor mici și mijlocii în viața internațională (Constantin Băiașu); opinii asupra relației național-internațional (Gheorghe Vilsan); stadiul negocierilor referitoare la reducerea trupelor și armamentelor și măsuri adiacente în Europa centrală (Alexandru Coroianu); elemente noi în pozițiile statelor privind instituționalizarea CSCE (Leon Talpă); tendințe neutraliste în NATO (Gabriela Monafu); prestigiul internațional ca factor al relațiilor internaționale (Pavel Suian); semnificații politice ale factorului geografic în relațiile dintre state (Nicolae Anghel); probleme de pe agenda celei de-a doua sesiuni speciale a Adunării Generale a ONU consacrată dezarmării (Nicolae Călina); precum și aspecte ale realităților lumii contemporane: dialogul socialismului științific cu alte opțiuni și experiențe socialiste din Africa (Gheorghe Stoian); consecințe ale practicilor neocolonialiste asupra formării și afirmării tinerelor națiuni și state naționale (Mihai Arsene); autoconducerea în contextul definirii căilor de trecere la socialism (Sorin Botezatu); alianța dintre clasa muncitoare și intelectualitate în dezbaterile unor partide comuniste din țările capitaliste dezvoltate (Lucretia Văcar); funcționalism și marxism în cercetarea politologică a tineretului (Fred Mahler).

În comunicări, ca și în cadrul dezbaterilor, s-a prezentat pe larg poziția activă, militantă și novatoare, profund științifică a României, a președintelui Nicolae Ceaușescu, cu privire la asemenea probleme majore care preocupă omenirea, subliniindu-se contribuția țării noastre la înțelegerea și soluționarea corespunzătoare a acestora.

Astfel, a fost evidențiată poziția principală a României cu privire la problemele privind pacea și securitatea internațională, inclusiv participarea acesteia la lărgă mișcare pentru pace, împotriva înarmărilor, pentru trecerea la măsuri hotărîte de dezarmare, în primul rînd de dezarmare nucleară. De asemenea, s-a insistat asupra efectelor profund negative pe care le au asupra relațiilor internaționale menținerea și continua adîncire a decalajelor dintre țările bogate și cele sărace, subliniindu-se necesitatea ca toate țările să înțeleagă acuitatea acestei probleme și cerința de a se trece, de îndată, printr-un susținut efort național, dar și printr-o substanțială politică de asistență internațională, la reducerea decalajelor, la lichidarea acestei crase inechități.

S-a reliefat importanța tezei formulate de secretarul general al PCR, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu privire la necesitatea făuririi

unui nou echilibru de forțe în lume, calitativ superior, în care vechiul echilibru — bazat pe realitățile izvorite imediat după cel de-al doilea război mondial, și care evident nu mai corespund zilelor noastre — să fie înlocuit printr-un echilibru clădit pe relații de pace și colaborare între state, pe respectarea strictă, de către toți și în toate împrejurările a principiilor relațiilor internaționale, pe democratizarea vieții internaționale în care statele mici și mijlocii, statele neutre și nealinate, țările în curs de dezvoltare în general sint chemate să joace un rol tot mai important.

POZIȚII CU PRIVIRE LA DREPTURILE OMULUI

Dezbatere, aprilie 1983

Principalele confruntări în problematica drepturilor omului a constituit tema dezbaterilor organizată de laboratorul „Doctrină, teorie și metodologie în științele politice” din cadrul Academiei „Ștefan Gheorghiu” la 26 aprilie a. c. Participanții la dezbateri — cadre didactice din învățământul superior, de partid și de stat, cercetători științifici activiști din instituțiile centrale — au abordat principalele aspecte ale complexei problematice a drepturilor omului așa cum reies ele din confruntările doctrinare actuale pe plan internațional. Astfel, datorită ponderii pe care o are și a insistenței cu care este promovată în reuniunile și organizațiile internaționale doctrina americană în materie a fost supusă unei analize minuțioase. A fost evidențiat în acest context faptul că această doctrină conține un număr de denaturări: o denaturare istorică prin care se încearcă acreditarea ideii că problematica aflată în discuție ar fi apărut și s-ar fi impus abia după cel de al II-lea război mondial; una geografică prin care se susține că ea ar constitui o problemă reală numai pentru țările situate în estul Europei (socialiste); referitor la conținutul doctrinei, o a treia denaturare constă în faptul că acesta este redus la un număr limitat ca spre exemplu dreptul de a efectua călătorii în străinătate, dreptul de a contracta căsătorii între cetățeni din diferite țări, libertatea presei și a cuvântului; în sfârșit o denaturare de ordin filosofic și social care constă în aceea că rezolvarea problemelor drepturilor omului nu este abordată de doctrina americană în contact cu aspectele sociale și economice (prof. univ. dr. Marin Voiculescu). A fost evidențiată, totodată, finalitatea politică a doctrinei americane asupra drepturilor omului care este tot mai mult promovată de actuala administrație a Statelor Unite. Astfel, aceasta din urmă a

Totodată, s-a scos în evidență participarea activă a României la dezbaterile teoretică, științifică a unor fenomene politice, economice, sociale, ideologice, poziția sa activă, profund marxistă în abordarea și înțelegerea marilor mutații ce au loc pe plan mondial.

Dezbaterile au scos în evidență utilitatea unor asemenea acțiuni care, prin participarea unor specialiști din diverse domenii, permit abordarea interdisciplinară, multilaterală a problemelor în discuție, facilitând o mai bună și completă cunoaștere a acestora.

Ligia Gherguț, Ion Răduică

integrat problematica drepturilor omului într-o campanie mai largă cu caracter net antisocialist care militează „prodemocrație” în țările socialiste și în cele în curs de dezvoltare. Campania se concretizează în îndemnuri de creare a așa-numitelor sindicate libere și partide politice, de inițiere a săptămânii didactice „națiunilor captive” etc. Finalitatea politică a actualei doctrine americane asupra drepturilor omului constă în folosirea acesteia, tratată parțial și exagerat, ca o modalitate de intervenție în afacerile interne ale statelor socialiste în vederea destabilizării și schimbării orânduirii sociale (prof. univ. dr. Constantin Vlad).

În intervențiile participanților au fost abordate și aspecte ale locului pe care drepturile omului îl ocupă în reuniunile și organizațiile internaționale. În cadrul Conferinței pentru Securitate și Cooperare în Europa problemele umanitare îmbracă două aspecte: un aspect teoretic, care și-a găsit formularea în principiul 7 al Actului final și proiectul concret de lucru care conține aplicarea principiului menționat și care a fost plasat în grupul de probleme care constituie ceea ce se numește „Coșul 3”. Trebuie menționat faptul că Coșul 3 nu se reduce la problemele umanitare, el cuprinzând și pe cele ale contactelor culturale, ale informaticii etc. În cadrul reuniunilor amintitei conferințe se observă continuarea încercărilor de distorsionare a echilibrului intern al dezbaterilor concretizată în ipostazierea problematicei umanitare din Coșul 3. Totodată, trebuie făcută precizarea că problematica umanitară, așa cum este ea promovată de statele occidentale, este parțială și specioasă, redusă la circulația persoanelor și a ideilor. Tocmai de aceea una dintre prioritățile Conferinței o constituie restabilirea

echilibrului intern al Actului final (Valentin Lipati).

La Organizația Națiunilor Unite materia drepturilor omului prezintă în prezent o serie de aspecte precum: extinderea catalogului problematicii, proliferarea organelor care se ocupă de acest domeniu, aducerea în cimpul dezbaterilor consacrate drepturilor omului a noii ordini economice internaționale, sensibilitatea sporită față de o serie de noi drepturi ale omului care încep să se cristalizeze precum dreptul la pace, la viață, la dezvoltare etc., proliferarea instrumentelor de codificare în

materie, varietatea crescândă a abordărilor problematicii etc. (Ion Voicu).

A fost de asemenea, adusă în discuție contradicția existentă între doctrina occidentală a drepturilor omului care ignoră dreptul fundamental la viață și continuarea cursului înarmărilor care amplifică pericolul unui conflict nuclear planetar. Au fost analizate, în acest context, o serie de teorii care încearcă să justifice actuala cursă a înarmărilor și să promoveze ideea nocivă a admisibilității de principiu a unui război nuclear global (colonel Traian Grozea).

Nicolae Anghel